

Til lovforslag nr. L 153

Folketinget 2021-22

Betænkning afgivet af Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget den 00. juni 2022

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om Forsyningstilsynet

(Nye rammer for kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indsamling af erhvervsaffald, genbrug på genbrugspladser og skærpet økonomisk tilsyn)

[af klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen)]

1. Ændringsforslag

Klima-, energi- og forsyningsministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udtalelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren

Klima-, energi- og forsyningsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

»I forbindelse med behandlingen af lovforslaget er der fundet anledning til at foretage mindre justeringer af lovforslagets bemærkninger. Det drejer sig om følgende:

Markedspriser

Det er fundet nødvendigt at præcisere, hvordan kommuner skal fastsætte markedspriser for affaldsydelser leveret til virksomheder efter lovforslagets § 1, nr. 9 (§ 48 a). Det foreslås, at der inden det tredje afsnit i de specielle bemærkninger til § 48 a, stk. 3, indsættes følgende:

»Forsyningstilsynet vil kunne lægge til grund, at kommunerne kan fastsætte en markedspris, som udgøres af alle relevante omkostningskomponenter samt et rimeligt overskud. Overskuddet vil kunne fastsættes som en procentandel af omkostningerne, og omkostningskomponenterne vil kunne svare til affaldsgebyret.

Forsyningstilsynet skal i samarbejde med kommuner udarbejde vejledning til fastsættelse af markedspriser, som skal udarbejdes før ordningen træder i kraft.«

Ordning for mindre virksomheder

Det er fundet nødvendigt at supplere afsnit 3.2.3 i de almindelige bemærkninger og de specielle bemærkninger til § 49 d, stk. 3, nr. 1, om ordning for mindre virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en hus-

holdnings, som vil kunne benytte eksisterende indsamlingsordninger for husholdninger. Med ordningen vil kommuner kunne tilbyde virksomheder indsamling af samme typer af affaldsfraktioner, som tilbydes husholdninger, herunder samme materiel og samme tønningsfrekvens som husholdninger. Der har været behov for at præcisere, hvordan kommunerne skal implementere ordningen. Derfor foreslås det, at der efter syvende afsnit suppleres med følgende:

»Kommuner gives en vis fleksibilitet til at fortolke mængdebegrebet, så længe kommunen kan indeholde indsamlingen under de almindelige ordninger til den husstandsnære indsamling, og der ikke etableres særordninger til virksomheder, som ikke allerede anvendes til husholdninger. Udviklingen på området evalueres efter 3 år.«

Neddeling og knusning af byggeaffald

Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 9 (§ 49 b, stk. 3, nr. 1), at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet af en kommunal ordning. Det fremgår endvidere af § 1, nr. 9 (§ 49 b, stk. 3, nr. 4), at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens aktiviteter forbundet med materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter.

Der lægges efter afsnit 3.1.3 i de almindelige bemærkninger op til, at der fastsættes regler, der gør det muligt for kommunerne at balletere og sammenpresse affaldet i forbindelse med omlastningen. Derudover fremgår det, at kommunerne ikke som udgangspunkt vil kunne neddele og nedknuse affaldet. Af de specielle bemærkninger til § 49,

stk. 3, nr. 1, fremgår det, at bemyndigelsen ikke forventes anvendt til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i nedknusning af byggeaffald. Det fremgår endvidere, at udvidelser eller indskrænkninger af kommunens rolle i forbindelse med omlastning vil ske efter dialog med relevante parter.

På baggrund af drøftelser med aftalekredsen bag Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, er det vurderet nødvendigt, at der med lovforslaget gives mulighed for at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommuners deltagelse i nedknusning og neddeling af bygge- og træaffald, således af lovgivningen smidigt og fleksibelt vil kunne tilpasses udviklingen i affaldssektoren. Derfor lægges op til, at lade følgende tekstafsnit udgå af de specielle bemærkninger til § 49 b, stk. 3, nr. 1:

»Det forventes eksempelvis ikke, at kommunerne vil kunne nedknuse byggeaffald eller neddele træaffald«

Af de specielle bemærkninger til § 49 b, stk. 3, nr. 4, fremgår, at bemyndigelsen – som eksempel – ikke forventes anvendt til at fastsætte regler om, at kommuner vil kunne nedknuse bygge- og anlægsaffald i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter. Det foreslås, at følgende tekstafsnit indsættes i stedet:

»Bestemmelsen vil dog efter dialog med relevante parter kunne anvendes til at fastsætte regler om, at kommuner eller kommunale selskaber selv vil kunne udføre nedknusning af bygge- og anlægsaffald, hvis det viser sig hensigtsmæssigt af klima- og miljømæssige hensyn.«

Det er endvidere fundet nødvendigt at tydeliggøre, at bemyndigelsesbestemmelserne i § 49 b, stk. 3, nr. 1, og 4, skal evalueres efter 3 år. Det foreslås, at følgende indsættes i afsnit 3.1.3. i de almindelige bemærkninger:

»Bemyndigelsesbestemmelsen i § 49 b, stk. 3, nr. 1 og 4, evalueres efter 3 år. Her vil relevante parter inddrages i evaluering, og aftalekredsen forelægges resultatet.«

3. Indstillinger

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Moderaterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget noterer sig, at problematikker i relation til fastlæggelse af markedspriser, regler om neddeling og nedknusning, herunder behandling af haveaffald og gebyrfinansiering af kommunale genbrugsbutikker regelsættes nærmere på bekendtgørelsesniveau og drøftes i den forbindelse i forligskredsen bag »Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi« af 16. juni 2020.

V lægger vægt på, at de frivillige, velgørende organisationer fortsat har gode vilkår for at drive genbrugsbutik-

ker. V vil derfor opfordre ministeren til at sikre, at der ikke sker uhensigtsmæssig konkurrence mellem kommunale genbrugsbutikker og de frivillige organisationers butikker, samt at de frivillige organisationer har mulighed for let og gratis adgang til genbrugssager indsamlet på genbrugspladserne

V noterer sig desuden, at ministeren har givet udtryk for, at selvejende institutioner, herunder f.eks. fri- og privatskoler, ikke umiddelbart kan sidestilles med tilsvarende kommunale institutioner, men at dette vil blive nærmere analyseret og afklaret.

V noterer sig ligeledes, at der eksisterer en problemstilling omkring gebyrprisudviklingen. V henviser i den forbindelse til den aftalte ramme for prisudviklingen aftalt i »Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi« af 16. juni 2020 og V noterer sig, at ministeren har bekræftet, at gebyrpriserne ikke vil stige mere, end de aftalte rammer tillader.

Radikale Venstre

Radikale Venstres og XX's medlemmer af udvalget lægger vægt på, at udmøntningen af lovforslaget via bekendtgørelser ikke bør stække det frivillige Danmarks fremtid i genbrugssektoren. Genbrug er en vigtig indtægt for mange frivillige organisationer, og ulige konkurrence mellem organisationerne, kommuner og private virksomheder må undgås. Ifølge ISOBRO's egne beregninger vil der kunne være risiko for tab af mistede indtægter for op mod 770 mio. kr., hvis alle kommuner åbner genbrugsbutikker (L 153 – bilag 7).

RV og XX er af den overbevisning, at der i udmøntningen af loven er plads til alle genbrugsaktører, og at der kan sættes nogle rammer for det fremtidige samarbejde. Det kan eksempelvis ske ved, at kommunerne opsætter velgøringscontainere på et attraktivt sted på genbrugspladsen og at det bliver muligt at medregne donationer i klimaregnskaber. RV og XX noterer sig, at ministeren i svar på spørgsmål 1 oplyser, at kommunens udgifter til drift af kommunale genbrugsbutikker vil skulle føres i et særskilt regnskab, således at der er gennemsigtighed i forhold til eventuel konkurrence med frivillige organisationer, som driver genbrugsbutikker. RV og XX noterer sig desuden i ministerens svar på spørgsmål 1, at hver kommune forpligtes til at høre offentligheden, herunder de frivillige organisationer om kommunens organisering på genbrugspladserne og for de forskellige materialestrømme. Dette for at understøtte gode lokale samarbejder. På den baggrund har RV og XX en forventning om, at de frivillige organisationer vil blive hørt og deres høringssvar vil blive taget i betragtning i forbindelse med eksempelvis lokale genbrugsplaner, ændringer i storskraldsordninger og tekstilindsamlinger.

Det Konservative Folkeparti

Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget finder det vigtigt, at de frivillige, velgørende organisationer fortsat har gode vilkår for at drive genbrugsbutikker. Udmøntning af lovforslaget via bekendtgørelse skal stadig muliggøre, at frivillige organisationer har mulighed for nem og gratis adgang til genbrugssager indsamlet på genbrugs-

pladser. Ligeledes er det nødvendigt, at kommunerne får mulighed for at indregne genbrug, de leverer til de frivillige genbrugsbutikker i deres CO₂-regnskab, og at de frivillige organisationer inddrages i den kommende dialog med KL om indretning af genbrugsområder.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af klima-, energi- og forsyningsministeren, tiltrådt af <>:

Til § 1

1) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 48, stk. 8, ændres »stk. 1, nr. 3« til: »stk. 1, nr. 5«.
[Konsekvensændring]

2) I den under nr. 9 foreslåede § 49 b indsættes i stk. 3 efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) Behandling af haveaffald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen.«

Nr. 3 og 4 bliver herefter nr. 4 og 5.

[Kommuners aktiviteter forbundet med behandling af haveaffald omfattes af bemyndigelsen]

3) I de under nr. 9 foreslåede § 49 f, stk. 1, § 49 g, stk. 2, og § 49 h, stk. 1, indsættes efter »indledende sortering«: »af affald«.

[Sproglig præcisering]

Til § 3

4) Som stk. 8 indsættes:

»Stk. 8. Indtil udgangen af 2022 skal kommunalbestyrelsen uanset § 48, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6, og § 48 a i lov om miljøbeskyttelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7, fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger for

- 1) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, i lov om miljøbeskyttelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9,
- 2) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, i lov om miljøbeskyttelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9,
- 3) kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, i lov om miljøbeskyttelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, og
- 4) kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.«

[Udskyldelse af ikrafttræden for regler om markedspriser for indsamling og behandling af erhvervsaffald]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en konsekvensrettelse af henvisningen i miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 8.

Som følge af lovforslagets § 1, nr. 5, bliver miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 3, til § 48, stk. 1, nr. 5. Med ændringsforslaget ændres henvisningen i miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 8, derfor fra stk. 1, nr. 3, til stk. 1, nr. 5.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget vil klima-, energi- og forsyningsministeren kunne fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af haveaffald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen.

Ændringsforslaget indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen vil kunne neddele og kompostere haveaffald, der indsamles på genbrugspladsen. Dermed vil behandling af haveaffald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen kunne undtages fra det generelle forbud mod, at kommunalbestyrelsen deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der følger af den med lovforslaget foreslåede § 49 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9. Ændringsforslaget vil ligeledes medføre, at behandling af haveaffald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen, ikke vil være omfattet af udbudskravet i den med lovforslaget foreslåede § 49 e, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9.

Bestemmelsen vil skulle udmøntes under inddragelse af aftalepartierne bag Aftale om en klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra 2020 og andre relevante parter, hvis det viser sig hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen fortsat skal kunne kompostere haveaffald på genbrugspladser i kommunen under hensyntagen til klima – og miljømæssige gevinster.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er udtryk for en sproglig præcisering i § 49 f, stk. 1, § 49 g, stk. 2, og § 49 h, stk. 1, af, hvad der forstås ved »indledende sortering«, jf. lovforslagets § 1, nr. 9.

Ændringsforslaget vil med sin indsættelse af »af affald« medføre, at det bliver helt klart, at de nævnte regler vedrører indledende sortering af affald og ikke indledende sortering i almindelighed.

Til nr. 4

Det foreslås med ændringsforslaget, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse

produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, og kommunal indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald indtil udgangen af 2022.

Baggrunden for ændringsforslaget er, at det for mange kommuner vil være praktisk umuligt at få beregnet og vedtaget markedspriserne ved lovens ikrafttræden den 1. juli 2022. Konsekvensen af lovforslaget vil uden ændringsforslaget være, at kommunerne ikke lovligt vil kunne tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, og kommunal indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald ved lovforslagets ikrafttræden.

Ændringsforslaget vil medføre, at de gældende regler, hvorefter kommunerne fastsætter gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1, baseret på hvile-i-sig-selv-princippet, vil finde anvendelse for de omfattede indsamlingsordninger og kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse indtil udgangen af 2022.

Fra den 1. januar 2023 vil kommunerne skulle fastsætte og opkræve en pris svarende til markedsprisen for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, og kommunal indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald.

Anders Kronborg (S) Anne Paulin (S) Bjarne Laustsen (S) Kasper Roug (S) Ida Auken (S) Malte Larsen (S)

Jens Joel (S) Orla Hav (S) Karsten Filsø (SF) Rasmus Nordqvist (SF) Katrine Robsøe (RV) Zenia Stampe (RV)

Rasmus Helveg Petersen (RV) fmd. Søren Egge Rasmussen (EL) Peder Hvelplund (EL) Torsten Gejl (ALT)

Kim Valentin (V) Christoffer Aagaard Melson (V) nfm. Lars Christian Lilleholt (V) Marie Bjerre (V) Ulla Tørnæs (V)

Carsten Kissmeyer (V) René Christensen (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Mona Juul (KF) Katarina Ammitzbøll (KF)

Peter Seier Christensen (NB) Ole Birk Olesen (LA) Orla Østerby (UFG)

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Moderaterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 30. marts 2022 og var til 1. behandling den 26. april 2022. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og klima-, energi- og forsyningsministeren sendte den 25. november 2021 dette udkast til udvalget, jf. KEF alm. del – bilag 95. Den 30. marts 2022 sendte klima-, energi- og forsyningsministeren høringssvarene og et høringssnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 12 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 deputationer, der mundtligt har redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 53 spørgsmål til klima-, energi- og forsyningsministeren til skriftlig besvarelse, [som ministeren har besvaret.]

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Kristendemokraterne (KD)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Moderaterne (M)	1
Enhedslisten (EL)	13	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Sambandsflokkurin (SP)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	3	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	9